

دروغ‌گویی

انتخاب اخلاقی
در زندگی اجتماعی و فردی

سیسلا باک

ترجمه
احد علیقلیان

فرهنگ نشر نو
با همکاری نشر آسیم
تهران-۱۳۹۷

— فهرست مطالب —

- پیشگفتار چاپ ۱۹۸۹ [نه]
- پیشگفتار چاپ ۱۹۹۹ [یازده]
- مقدمه [۱]
۱. آیا «تمام حقیقت» دست یافتنی است؟ [۱۳]
«تمام حقیقت»
حقیقت و راست‌گویی
تعریف فریب عمدی و دروغ
۲. راست‌گویی، فریب، و اعتماد [۳۵]
دروغ‌گویی و انتخاب
دیدگاه فریب‌خورده
دیدگاه دروغ‌گو
دیدگاه‌های ناسازگار
اصل صدق
۳. هرگز دروغ نگفتن؟ [۵۹]
طرد همهٔ دروغ‌ها
تعارض وظایف
نهی‌های دینی
۴. سنجش پیامدها [۸۵]
نقش پیامدها
نظام‌ها

۵. دروغ مصلحت‌آمیز [۱۰۱]

دروغ بی‌ضرر

دارونماها

توصیه‌نامه‌ها

راست‌گویی به چه قیمت؟

۶. بهانه [۱۲۵]

انواع بهانه

اجتناب از آسیب رساندن

نفع رساندن

انصاف

صدق

تا چه حد قانع‌کننده؟

۷. توجیه [۱۴۹]

توجیه و اعلان همگانی

سطوح توجیه

احتیاط و خطرپذیری

۸. دروغ در بحران‌ها [۱۷۳]

بحران حاد

خطرهای دیرپا برای بقا

مرزبندی

خطر گسترش اعمال فریبنده

۹. دروغ گفتن به دروغ‌گویان [۱۹۵]

دروغ گفتن برای برداشتن نقاب از چهره دروغ‌گویان

چشم در برابر چشم

فریب‌های دو جانبه

۱۰. دروغ گفتن به دشمنان [۲۱۱]

سزای دشمنان را دادن

مقابله با زیان

قواعد بازی

۱۱. دروغ در حمایت از همتایان و موکلان [۲۲۹]

حفظ اسرار

وفاداری به همکاران

وفاداری به موکلان

۱۲. دروغ برای مصلحت عموم [۲۵۷]

دروغ بزرگان

نمونه‌های فریب سیاسی

فریب و رضایت

۱۳. پژوهش فریب‌کارانه در علوم اجتماعی [۲۸۱]

آزمایش‌های علوم اجتماعی

کمیته‌های بررسی

مسائل مربوط به مسئولیت حرفه‌ای

تحقیق توسط بیمارنماها

۱۴. دروغ‌های پدرمآبانه [۳۱۱]

پدرمآبی

فریب پدرمآبانه

توجیه؟

۱۵. دروغ به بیماران و محضران [۳۳۷]

فریب به‌عنوان درمان

دیدگاه بیمار

احترام و راست‌گویی

۱۶. نتیجه [۳۷۱]

پیوست [۳۸۳]

گزیده‌ای از آثار آگوستین، آکوناس، بیکن، گروتسیوس، کانت،

سیجویک، هرد، بونهوفر، و وارناک

کتاب‌شناسی گزیده [۴۴۵]

نمایه [۴۴۹]

آیا پزشک باید به بیمار محتضر دروغ بگوید تا ترس و اضطرابی را که حقیقت ممکن است برای بیمار به بار بیاورد به تأخیر اندازد؟ آیا استاد دانشگاه در توصیه‌نامه‌هایی که برای دانشجویانش می‌نویسد باید در فضایل آنان مبالغه کند تا بلکه در بازار کار بی‌رونق فرصت بهتری نصیب آنان گردد؟ آیا والدین باید این حقیقت را که فرزندشان ناتنی‌ست از او پنهان کنند؟ آیا دانشمندان علوم اجتماعی می‌بایست مُفتشانی را در لباس بیمار نزد پزشک بفرستند تا از گرایش‌های نژادی و جنسیتی آنان در تشخیص و درمان بیماران مطلع شوند؟ آیا مشاوران حقوقی دولت می‌بایست به نمایندگان کنگره دربارهٔ یک لایحهٔ رفاهی بسیار ضروری دروغ بگویند، نمایندگانی که اگر حقیقت را به آنان بگویند ممکن است با آن لایحه مخالفت کنند؟ و آیا روزنامه‌نگاران باید برای گرفتن اطلاعات از کسی که می‌خواهند فساد او را افشا کنند دروغ بگویند؟

میان چنین انتخاب‌هایی تفاوت‌هایی را احساس می‌کنیم؛ اما تصمیم به این‌که دروغ بگوییم، دو پهلو حرف بزیم، ساکت بمانیم، یا حقیقت را بگوییم در هر موقعیتی معمولاً تصمیم دشواری‌ست. دشوار است چون دورویی ممکن است شکل‌ها، مراتب، هدف‌ها، و نتایج بسیار متفاوتی داشته باشد. همچنین به این دلیل دشوار است

باید بدانیم که دروغ گفتن چه نفعی دارد و چه زیانی
دروغ گفتن به بیمار محتضر چه نفعی دارد و چه زیانی
استاد دانشگاه در توصیه‌نامه‌هایی که برای دانشجویانش می‌نویسد
باید در فضایل آنان مبالغه کند تا بلکه در بازار کار بی‌رونق فرصت
بهتری نصیب آنان گردد؟ آیا والدین باید این حقیقت را که فرزندشان
ناتنی‌ست از او پنهان کنند؟ آیا دانشمندان علوم اجتماعی می‌بایست
مفتشانی را در لباس بیمار نزد پزشک بفرستند تا از گرایش‌های
نژادی و جنسیتی آنان در تشخیص و درمان بیماران مطلع شوند؟
آیا مشاوران حقوقی دولت می‌بایست به نمایندگان کنگره دربارهٔ
یک لایحه رفاهی بسیار ضروری دروغ بگویند، نمایندگانی که اگر
حقیقت را به آنان بگویند ممکن است با آن لایحه مخالفت کنند؟
و آیا روزنامه‌نگاران باید برای گرفتن اطلاعات از کسی که می‌خواهند
فساد او را افشا کنند دروغ بگویند؟

دروغ گفتن به بیمار محتضر چه نفعی دارد و چه زیانی
استاد دانشگاه در توصیه‌نامه‌هایی که برای دانشجویانش می‌نویسد
باید در فضایل آنان مبالغه کند تا بلکه در بازار کار بی‌رونق فرصت
بهتری نصیب آنان گردد؟ آیا والدین باید این حقیقت را که فرزندشان
ناتنی‌ست از او پنهان کنند؟ آیا دانشمندان علوم اجتماعی می‌بایست
مفتشانی را در لباس بیمار نزد پزشک بفرستند تا از گرایش‌های
نژادی و جنسیتی آنان در تشخیص و درمان بیماران مطلع شوند؟
آیا مشاوران حقوقی دولت می‌بایست به نمایندگان کنگره دربارهٔ
یک لایحه رفاهی بسیار ضروری دروغ بگویند، نمایندگانی که اگر
حقیقت را به آنان بگویند ممکن است با آن لایحه مخالفت کنند؟
و آیا روزنامه‌نگاران باید برای گرفتن اطلاعات از کسی که می‌خواهند
فساد او را افشا کنند دروغ بگویند؟

میان چنین انتخاب‌هایی تفاوت‌هایی را احساس می‌کنیم؛ اما
تصمیم به این‌که دروغ بگوییم، دو پهلو حرف بزیم، ساکت بمانیم،
یا حقیقت را بگوییم در هر موقعیتی معمولاً تصمیم دشواری‌ست.
دشواری است چون دورویی ممکن است شکل‌ها، مراتب، هدف‌ها، و
نتایج بسیار متفاوتی داشته باشد. همچنین به این دلیل دشوار است